

คู่มือเตรียมสอบ

ใหม่ปี
2564

กรมศุลกากร นิติกร

ปฏิบัติการ

ประกอบด้วย

ทดสอบเพื่อวัดความรู้ความสามารถที่ใช้เฉพาะตำแหน่ง โดยวิธีการสอบข้อเขียน
จำนวน 100 ข้อ (คะแนนเต็ม 200 คะแนน) ดังนี้

- ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกรมศุลกากร
- ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐
พระราชกำหนดพิกัต อัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (ยกเว้นภาค ๒ และภาค ๓)
และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องกับงานศุลกากร
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง
- ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย การพิทักษ์ทรัพย์ และการฟื้นฟูกิจการ
- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา
ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความแพ่ง และประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา
- ความรู้ด้านภาษาอังกฤษ

เปิดตัวครบวงจร ทุกหน่วยงานสอบและตัวทางไปรษณีย์

ติดต่อ 02-3186868, 02-3141492

ศูนย์รวมคู่มือเตรียมสอบและแนวข้อสอบ

มีวางจำหน่ายตามศูนย์หนังสือทั่วประเทศ

หรือ www.thebestcenter.com

E-book download

ติดต่อไลน์ Line ID : @thebestcenter

270.-

คำนำ

ชุดคู่มือเตรียมสอบสำหรับตำแหน่งนิติกรปฏิบัติการ กรมศุลกากร เล่มนี้ ทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการของสถาบันได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้นมา ภายในเล่มประกอบด้วยทุกส่วนที่กำหนดในการสอบ เฉพาะข้อสอบทุกส่วน พร้อมคำเฉลยอธิบาย มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้สอบได้เตรียมตัวอ่านล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมาเป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออภัยข้อบกพร่องใดๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟังความคิดเห็นจากทุกๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน

ฝ่ายวิชาการ

สถาบัน The Best Center

www.thebestcenter.com

สารบัญ

➤ความรู้เกี่ยวกับการมศกการ	1
➤พระราชบัญญัติศกการ พ.ศ. 2560	4
✦แนวข้อสอบพระราชบัญญัติ ศกการ พ.ศ. 2560	54
✦แนวข้อสอบพระราชกำหนดพิกัตยศกการ พ.ศ. 2560	64
✦แนวข้อสอบกฎกระทรวง ที่เกี่ยวข้องกังานศกการ	74
✦แนวข้อสอบกฎหมายลัษณะลาย การพิทกัษทรรพ์ และการฟื้นฟูกิจการ	94
➤พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2569	116
✦แนวข้อสอบ พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2569	
และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับ ที่ 3, พ.ศ. 2562	144
✦แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์	149
✦แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายอาญา	170
✦แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง	193
✦แนวข้อสอบ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา	214
✦แนวข้อสอบ ภาษาอังกฤษ ข้อสอบไวยากรณ์แยกเป็นเรื่อง ๆ	234
✦แนวข้อสอบ สังคม เศรษฐกิจ การเมือง	270
➤เทคนิคการสอบสัมภาษณ์	275

THE BEST CENTER
เดอะเบสท์ เซ็นเตอร์

ความรู้เกี่ยวกับกรมศุลกากร

➤ ประวัติ

กิจการภาษี หรือการศุลกากร มีมาตั้งแต่ก่อนสมัยสุโขทัยจากหลักฐาน ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหง เรียกว่า "จกอบ" ในสมัยสุโขทัยมีการ ค้าขายเป็นปัจจัย ในการสร้างความมั่งคั่งของรัฐ การเก็บภาษีในช่วง ระยะเวลาหนึ่งกรุงสุโขทัย ได้มี ประกาศยกเว้นแก่ผู้มาค้าขายดัง หลักฐาน ที่ปรากฏในศิลาจารึกว่า "เมืองสุโขทัยนี้ดี ในน้ำมีปลาในนามีข้าวพ่อเมือง บ่เอาจกอบในไพร่ลู่ทางเพื่อนจูงวัวไปค้าขี่ม้าไปขายใครจักใคร่ค้าช้างค้าใครจักใคร่ค้าม้าค้า"ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านตรวจเก็บภาษีขาเข้าขาออกเฉพาะเรียกว่า พระคลังสินค้า มีสถานที่สำหรับการภาษี เรียกว่า ขนอน เก็บภาษีจากระวางบรรทุกสินค้าและจาก สินค้าในสมัยกรุงธนบุรีบ้านเมืองอยู่ในยุคสงครามการค้าขายระหว่าง ประเทศไม่ปรากฏหลักฐาน ในทางประวัติศาสตร์

เมื่อเข้าสู่ครุฑโกสินทร์ ในรัชสมัยสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวมีการประมวลผูกขาดการเรียกเก็บภาษีอากร เรียกว่า "ระบบเจ้าภาษีนายอากร" ส่วนสถานที่เก็บภาษีเรียกว่า "โรงภาษี" ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 การติดต่อ ค้าขายกับต่างประเทศมากขึ้น มีการทำสนธิสัญญาเบาริ่งที่เกี่ยวกับ ศุลกากร คือ ยกเลิกการเก็บค่าธรรมเนียมปากเรือเปลี่ยนมาเป็นเก็บ ภาษี สินค้าขาเข้า ที่เรียกว่า "ภาษีร้อยละสาม" ส่วนสินค้าขาออกให้เก็บตามที่ระบุในท้ายสัญญา เป็นชนิดไป มีการตั้ง โรงภาษี เรียกว่า ศุลกสถาน (Customs House) ขึ้นเป็นที่ทำการศุลกากร

ยุคใหม่ของศุลกากรไทยเริ่มในปี พ.ศ. 2417 เมื่อรัชกาลที่ 5 ทรง จัดตั้ง หอรัษฎากรพิพัฒน์ เป็นสำนักงาน กลางใน การรวบรวมรายได้ของแผ่นดิน งานศุลกากร ซึ่งทำหน้าที่จัดเก็บภาษีขาเข้าขาออกเป็นรายได้ของรัฐ อยู่ใน ความควบคุมดูแลของหอรัษฎากรพิพัฒน์ คือการก่อตั้งกรมศุลกากร งานศุลกากรได้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองและสถานการณ์ของโลก ได้มีการ สร้างอาคารที่ทำการใหม่ให้เหมาะสม ขึ้น แทนที่ทำการศุลกากร ที่เรียกว่าศุลกสถาน เดิมในปี 2497 นั่นคือ สถานที่ตั้งกรมศุลกากร คลองเตย ในปัจจุบันในช่วงเวลาที่ผ่านม้อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของไทยมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะด้านการค้าระหว่างประเทศซึ่งเดิม กรมศุลกากรมีภารกิจหลักคือจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้ามาในและส่งออกป็นอกราชอาณาจักรเพื่อนำไปพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศและดูแลป้องกัน ปราบปรามการลักลอบหนีศุลกากรเพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากรเป็นไปตามเป้าหมายและเกิดความ เป็นธรรมแก่ผู้ประกอบการที่สุจริต

ในปัจจุบันกรมศุลกากร ได้รับบทบาทและหน้าที่จากเดิมที่เน้นการจัดเก็บภาษีอากรจากของที่นำเข้ามาในและส่งออกป็นอกราชอาณาจักรมาเป็นการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาส่งเสริมด้านการค้าระหว่างประเทศและการส่งออกของไทยที่มีศักยภาพ ในการแข่งขันกับตลาดการค้าของโลกได้ ควบคู่กันนั้นกรมศุลกากร ได้พัฒนาระบบงานการจัดองค์กรการ นำระบบคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการบริหารงาน ตลอดจนพัฒนา ประสิทธิภาพของข้าราชการให้มีความสอดคล้องกับความเจริญ ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากการพัฒนาระบบงานต่างๆแล้ว กรมศุลกากรได้ปรับปรุงขยายหน่วยงานต่างๆ รองรับกับ ปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น กรมศุลกากรได้จัดสร้างอาคารที่ทำการอีกหนึ่งหลัง เป็นอาคารสำนักงานสูง 16 ชั้น เรียกว่า อาคาร 120 ปี กรมศุลกากร ทำพิธีเปิดอาคาร เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2539

➤ วิสัยทัศน์กรมศุลกากร

องค์กรศุลกากรชั้นนำ ที่มุ่งส่งเสริมความยั่งยืนของเศรษฐกิจและความปลอดภัยของสังคม ด้วยนวัตกรรม

และบริการที่เป็นเลิศ

➤พันธกิจกรมศุลกากร

- อำนวยความสะดวกทางการค้าและส่งเสริมระบบโลจิสติกส์ของประเทศ
- ส่งเสริมเศรษฐกิจของประเทศด้วยมาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศ
- เพิ่มขีดความสามารถในการปกป้องสังคมให้ปลอดภัยด้วยระบบควบคุมทางศุลกากร
- จัดเก็บภาษีอากรอย่างเป็นธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

➤ยุทธศาสตร์กรมศุลกากร

1. พัฒนาระบบงานและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า
เป้าประสงค์ : เพื่อให้บริการศุลกากรมีความสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงการค้าโลก

2. พัฒนามาตรการทางศุลกากรและข้อมูลการค้าระหว่างประเทศเพื่อส่งเสริมการค้าชายแดน และเชื่อมโยงการค้าโลก
เป้าประสงค์ : เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

3. พัฒนาระบบควบคุมทางศุลกากรให้มีประสิทธิภาพและเชื่อมโยงกัน

เป้าประสงค์ : เพื่อให้การตรวจสอบและควบคุมทางศุลกากรมีประสิทธิภาพและสร้างสังคมปลอดภัย

4. เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์ : เพื่อให้การจัดเก็บภาษีเป็นไปตามเป้าหมายและสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้เสียภาษี

5. พัฒนาสมรรถนะบุคลากรและการบริหารจัดการองค์กร

เป้าประสงค์ : เพื่อให้องค์กรมีคุณภาพ บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ คุณธรรม และความสุข สามารถขับเคลื่อนกรมศุลกากรให้บรรลุเป้าหมาย

➤ค่านิยมองค์กร

I - Integrity : ความสุจริต

S - Service Mind/Self-esteem : จิตบริการ

M - Modernization : ความทันสมัย

I - Innovation : นวัตกรรม

L - Learning : การเรียนรู้

E - Expert : ความเชี่ยวชาญ

I - Integrity

พระราชบัญญัติ

ศุลกากร

พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยศุลกากร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. ๒๕๖๐”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕
- (๒) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๑) พุทธศักราช ๒๔๗๑
- (๓) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๗๒
- (๔) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๗๔
- (๕) พระราชบัญญัติศุลกากรแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๗๕
- (๖) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๕
- (๗) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๐
- (๘) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๘) พุทธศักราช ๒๔๘๐
- (๙) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๙) พุทธศักราช ๒๔๘๒
- (๑๐) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๓
- (๑๑) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๑๒) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๑๓) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๙
- (๑๔) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๒๕ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕
- (๑๕) พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พุทธศักราช ๒๔๖๕ พ.ศ. ๒๕๒๘
- (๑๖) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๔

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๕๓ ก/หน้า ๒๖/๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐

- (๑๗) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๔๐
(๑๘) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๖) พ.ศ. ๒๕๔๒
(๑๙) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๗) พ.ศ. ๒๕๔๓
(๒๐) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๘) พ.ศ. ๒๕๔๔
(๒๑) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๑๙) พ.ศ. ๒๕๔๕
(๒๒) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๔๖
(๒๓) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๔๗
(๒๔) พระราชบัญญัติศุลกากร (ฉบับที่ ๒๒) พ.ศ. ๒๕๔๘
- มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้**

“อากร” หมายความว่า อากรศุลกากรที่จัดเก็บกับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่นที่กำหนดให้เป็นอากรศุลกากร

“ผู้นำของเข้า” หมายความว่า ความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใด ๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรจนถึงเวลาที่พนักงานศุลกากรได้ส่งมอบให้ไปโดยถูกต้องพ้นจากอากรขาของพนักงานศุลกากร

“ผู้ส่งของออก” หมายความว่า ความรวมถึง เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้มีส่วนได้เสียในของใด ๆ นับแต่เวลาที่นำของนั้นเข้ามาในอากรขาของพนักงานศุลกากรจนถึงเวลาที่ได้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

“ของต้องห้าม” หมายความว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดห้ามมิให้นำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร

“ของต้องกัก” หมายความว่า ของที่มีกฎหมายกำหนดว่า หากจะมีการนำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร หรือนำผ่านราชอาณาจักร จะต้องได้รับอนุญาตหรือปฏิบัติให้ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย

“ด่านศุลกากร” หมายความว่า ท่า ที่ หรือสนามบินที่ใช้สำหรับการนำของเข้า การส่งของออก การผ่านแดน การถ่ายลำ และการศุลกากรอื่น เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติพิธีการศุลกากร

“ด่านพรมแดน” หมายความว่า ด่านที่ตั้งขึ้น ณ บริเวณเขตแดนทางบก บนทางอนุมัติ เพื่อประโยชน์ในการตรวจของที่ขนส่งโดยทางนั้น

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำที่ใช้ในการขนส่งของหรือคน และให้หมายความรวมถึงเรือประมงด้วย

“นายเรือ” หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือควบคุมเรือ

“เขตแดนทางบก” หมายความว่า เขตแดนทางบกกระหว่างราชอาณาจักรกับดินแดนต่างประเทศ และให้หมายความรวมถึงทางน้ำใด ๆ ที่เป็นเขตแดนแห่งราชอาณาจักรหรือตอนหนึ่งแห่งเขตแดนนั้น

“ทางอนุมัติ” หมายความว่า ทางที่ใช้ขนส่งของเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักรจากเขตแดนทางบกมายังด่านศุลกากร หรือจากด่านศุลกากรไปยังเขตแดนทางบก

“การผ่านแดน” หมายความว่า การขนส่งของผ่านราชอาณาจักรจากด่านศุลกากรแห่งหนึ่งที่ขนส่งของเข้ามาไปยังด่านศุลกากรอีกแห่งหนึ่งที่ขนส่งของออกไป ภายใต้การควบคุมของศุลกากร โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งอยู่นอกราชอาณาจักร ไม่ว่าการขนส่งนั้นจะมีการขนถ่ายของเพื่อเปลี่ยนยานพาหนะ การเก็บรักษาของ การเปลี่ยนภาชนะบรรจุของเพื่อประโยชน์ในการขนส่ง หรือการเปลี่ยนรูปแบบของการขนส่งของด้วยหรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ จะต้องไม่มีการใช้ประโยชน์ใด ๆ ซึ่งของนั้นหรือมีพฤติกรรมใด ๆ เพื่อประโยชน์ทางการค้าเกี่ยวกับของดังกล่าวในราชอาณาจักร

“การถ่ายลำ” หมายความว่า การถ่ายของจากยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของเข้ามาในราชอาณาจักรไปยังอีกยานพาหนะหนึ่งที่ขนส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ภายใต้การควบคุมของศุลกากรในด่านศุลกากรแห่งเดียวกัน โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดสิ้นสุดของการขนส่งอยู่นอกราชอาณาจักร

“พนักงานศุลกากร” หมายความว่า

(๑) บุคคลซึ่งรับราชการในกรมศุลกากรและได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดีให้ปฏิบัติหน้าที่ของตนตามปกติหรือให้ปฏิบัติหน้าที่เฉพาะการ

(๒) เจ้าหน้าที่ทหารเรือ นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นพิเศษจากอธิบดีให้กระทำการแทนกรมศุลกากร

(๓) เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้กระทำการเป็นพนักงานศุลกากร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานศุลกากร กับออกกฎกระทรวงในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดท่า ที่ หรือสถานที่ใด ๆ ในราชอาณาจักรให้เป็นด่านศุลกากร โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้ รวมทั้งระบุมูลค่าศุลกากรของด่านศุลกากรนั้น

(๒) กำหนดที่ใด ๆ ให้เป็นด่านพรมแดน โดยจะกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินการทางศุลกากรตามที่เห็นสมควรไว้ด้วยก็ได้

(๓) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม

(๔) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นใบขนสินค้าและการเสียอากร สำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เฉพาะกรณีที่มีลักษณะพิเศษหรือมีเหตุจำเป็น

(๕) กำหนดชนิดหรือประเภทของสินค้าอันตราย การเก็บและการขนถ่ายสินค้าอันตรายที่อยู่ในเขตศุลกากรและที่นำออกไปจากเขตศุลกากร รวมทั้งวิธีการจัดเก็บอากรสำหรับสินค้าอันตรายดังกล่าว

(๖) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ ในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วน โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

ในกรณีที่มีพฤติการณ์พิเศษตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นแก่อากาศยาน และมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการคมนาคมระหว่างประเทศ รัฐมนตรีมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเฉพาะกรณี ให้ผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก หรือผู้ควบคุมอากาศยานใดได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ การนำเข้าและการส่งออก โดยจะกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้

มาตรา ๗ อธิบดีอาจเรียกผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการศุลกากรให้ประกันอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อรับรองว่าจะปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เกี่ยวกับการศุลกากรการให้ประกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๘ บรรดาบัญชี เอกสารและหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเสียอากร หรือการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าทำเป็นภาษาต่างประเทศ อธิบดีอาจสั่งให้ผู้อื่นบัญชี เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าว จัดการแปลเป็นภาษาไทยให้เสร็จและส่งภายในกำหนดเวลาที่เห็นสมควร

มาตรา ๙ ในกรณีที่ผู้นำของเข้า ผู้ส่งออก หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง ร้องขอให้ดำเนินพิธีการศุลกากรหรือให้บริการใด ๆ ในทางศุลกากร ตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอธิบดีแล้ว ให้ดำเนินการตามที่ร้องขอได้

มาตรา ๑๐ การขอสำเนาใบรับรอง ใบขนสินค้า บัญชี หรือเอกสารอื่นใดที่เกี่ยวกับการศุลกากร ซึ่งมีได้เป็นความลับนั้น เมื่ออธิบดีเห็นสมควรก็ออกให้ได้ โดยให้ผู้ขอเสียค่าใช้จ่ายตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๑ การดำเนินการทางศุลกากร ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่ามีผลโดยชอบด้วยกฎหมายเช่นเดียวกับการดำเนินการทางศุลกากรโดยเอกสาร ทั้งนี้ การนำข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการศุลกากรให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๑๒ การดำเนินการใดโดยทางเอกสารซึ่งพระราชบัญญัตินี้บัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้ ถ้าได้กระทำในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ให้ถือว่าเป็นความผิดและมีโทษเช่นเดียวกับการกระทำที่ได้ดำเนินการโดยทางเอกสาร

หมวด ๒

การจัดเก็บอากร

ส่วนที่ ๑

การเสียอากร

มาตรา ๑๓ การนำเข้าเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร ให้เรียกเก็บอากรจากผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งออกตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

ความรับผิดชอบในอันจะต้องเสียอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในหรือส่งออกป็นอกราชอาณาจักร เกิดขึ้นในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จหรือส่งออกสำเร็จตามมาตรา ๕๐

ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีหน้าที่เสียอากรเมื่อได้ยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรและพนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้ว

มาตรา ๑๔ การคำนวณอากรสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร ให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาดุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าสำเร็จ เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บน ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาดุลกากร และพิกัดศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำเข้าสำเร็จ แต่อัตราศุลกากรให้ถือตามอัตราศุลกากรที่ใช้อยู่ในเวลาซึ่งได้ปล่อยของเช่นนั้นออกไปจากคลังสินค้าทัณฑ์บน ทั้งนี้ ไม่ว่าจะปล่อยของออกไปในสภาพเดิมที่นำเข้ามาหรือในสภาพอื่น

(๒) กรณีของที่เก็บไว้ในคลังสินค้าทัณฑ์บนสูญหายหรือถูกทำลาย ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาดุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของเข้าเก็บในคลังสินค้าทัณฑ์บนนั้น

(๓) กรณีของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นของเพื่อการผ่านแดนหรือเพื่อการถ่ายลำและต่อมา มีการขอเปลี่ยนการผ่านพิธีการศุลกากรเป็นของนำเข้ามาภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๐๒ วรรคสอง ให้คำนวณอากรตามสภาพแห่งของ ราคาดุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา ๑๕ การคำนวณอากรสำหรับของที่ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ให้คำนวณตามสภาพแห่งของ ราคาดุลกากร และพิกัดอัตราศุลกากร ที่เป็นอยู่ในเวลาที่พนักงานศุลกากรได้รับและออกเลขที่ใบขนสินค้าแล้ว

มาตรา ๑๖ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณอากรตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ “ราคาดุลกากร” หมายถึง ราคาดังต่อไปนี้

(๑) กรณีนำของเข้า หมายถึงราคาแห่งของเพื่อความมุ่งหมายในการจัดเก็บอากรตามราคาอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (ก) ราคาซื้อขายของที่นำเข้า
- (ข) ราคาซื้อขายของที่เหมือนกัน
- (ค) ราคาซื้อขายของที่คล้ายกัน
- (ง) ราคาหักทอน
- (จ) ราคาคำนวณ
- (ฉ) ราคาย้อนกลับ

(๒) กรณีส่งของออก หมายถึงราคาขายส่งเงินสด ซึ่งจะพึงขายของประเภทและชนิดเดียวกันได้โดยไม่ขาดทุน ณ เวลา และที่ที่ส่งของออกโดยไม่มีหักทอนหรือลดหย่อนราคาอย่างใด

(๓) กรณีนำของออกจากเขตปลอดอากร หรือเขตประกอบการเสรีตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย หรือเขตอื่นใดในทำนองเดียวกัน เพื่อใช้หรือจำหน่ายภายในราชอาณาจักร ให้ใช้ราคาดุลกากรตาม (๑) โดยอนุโลม

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ราคาและการกำหนดราคาดุลกากรตาม (๑) ให้เป็นไป

ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๗ การกำหนดราคาศุลกากรในกรณีนำเข้าจะต้องรวมค่าประกันภัย ค่าขนส่งของ ค่าขนของลง ค่าขนของขึ้น และค่าจัดการต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับการขนส่งของที่นำเข้ามายังด้านศุลกากร

ในกรณีที่ไม่มีมูลค่าของรายการค่าประกันภัยหรือค่าขนส่งของ หรือไม่มีค่าขนของลง ค่าขนของขึ้นหรือค่าจัดการต่าง ๆ ตามที่กำหนดในวรรคหนึ่ง การกำหนดมูลค่าของรายการดังกล่าวให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๘ ผู้ใดประสงค์จะขอทราบราคาศุลกากร ถิ่นกำเนิดแห่งของ หรือพิกัดอัตราศุลกากร ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องขอต่ออธิบดีเพื่อให้พิจารณาเป็นการล่วงหน้าในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดราคาศุลกากรแห่งของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักร

(๒) กำหนดถิ่นกำเนิดแห่งของที่จะนำเข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยถิ่นกำเนิดตามที่ระบุไว้ในสัญญาหรือความตกลงระหว่างประเทศ

(๓) ศึกษาพิกัดอัตราศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากรเพื่อจำแนกประเภทแห่งของในพิกัดอัตราศุลกากร

การยื่น การพิจารณา และการแจ้งผลการพิจารณาคำร้องขอให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผลการพิจารณาคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกพันเฉพาะกรมศุลกากรและผู้ร้องขอตามระยะเวลาที่อธิบดีกำหนด

ส่วนที่ ๒

การประเมินอากร

มาตรา ๑๙ เมื่อพบว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรตามพระราชบัญญัตินี้และตามกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

การประเมินอากรตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการได้ภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่ไต่สวนใบขนสินค้าเว้นแต่กรณีมีเหตุจำเป็นไม่อาจประเมินอากรได้ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ขอขยายระยะเวลาต่ออธิบดีได้อีกไม่เกินสองปี

ในกรณีที่ปรากฏหลักฐานที่อธิบดีเชื่อได้ว่าผู้มีหน้าที่เสียอากรมีเจตนาในการช้ออากรให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจประเมินอากรได้อีกภายในกำหนดห้าปีนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาตามวรรคสอง

มาตรา ๒๐ เมื่อประเมินอากรแล้ว ให้พนักงานศุลกากรส่งแบบแจ้งการประเมินอากรให้แก่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ประเมินอากรเสร็จ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรนั้น

มาตรา ๒๑ สิทธิของกรมศุลกากรที่จะเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วนมีอายุความ

สิบปีนับแต่วันที่ไต่ขึ้นใบขนสินค้า เว้นแต่การเรียกเก็บอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วนนั้นเกิดจากการคำนวณอากรผิด ให้มีอายุความสองปีนับแต่วันที่ไต่ขึ้นใบขนสินค้า

ในกรณีที่สิทธิในการเรียกเก็บอากรที่เสียไว้ไม่ครบถ้วนตามวรรคหนึ่ง มีจำนวนไม่เกินสองร้อยบาทต่อใบขนสินค้าหนึ่งฉบับ อธิบดีจะสั่งให้งดการเรียกเก็บอากรที่เสียไม่ครบถ้วนนั้นก็ได้ หากของนั้นได้พ้นไปจากอารักขาของศุลกากรแล้ว

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรหรือเสียอากรไม่ครบถ้วนให้เรียกเก็บเงินเพิ่มอีกในอัตราร้อยละหนึ่งต่อเดือนของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่มโดยไม่คิดทบต้น นับแต่วันที่นำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรจนถึงวันที่นำเงินมาชำระเศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน โดยเงินเพิ่มที่เรียกเก็บนี้ต้องไม่เกินอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม

ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกไม่เสียอากรภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากรตามมาตรา ๒๐ ให้เสียเบี้ยปรับร้อยละยี่สิบของอากรที่ต้องเสียหรือเสียเพิ่ม

เงินเพิ่มและเบี้ยปรับให้ถือเป็นเงินอากร

เงินเพิ่มอาจลดลงได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง สำหรับเบี้ยปรับอาจงดหรือลดลงได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกค้างชำระค่าอากร ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งของที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกและกำลังผ่านพิธีการศุลกากร หรืออยู่ในความกำกับตรวจตราของศุลกากรได้จนกว่าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะเสียอากรที่ค้างให้ครบถ้วน และถ้าไม่เสียภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ถึงของนั้น ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งให้นำของนั้นออกขายทอดตลาดได้

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดตามวรรคหนึ่ง ให้หักใช้ค่าอากรที่ค้างชำระ ค่าอากรสำหรับของที่ขายทอดตลาด ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่นที่ค้างชำระแก่กรมศุลกากรรวมทั้งค่าภาษีอากรตามกฎหมายอื่นก่อน เหลือเท่าใดให้ใช้ค่าภาระติดพันต่าง ๆ ที่ต้องชำระแก่ผู้เก็บรักษาและผู้ขนส่งที่นำของที่ขายทอดตลาดนั้นเข้ามา ตามลำดับ เมื่อได้หักใช้เช่นนี้แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกเท่าใดให้คืนแก่เจ้าของ แต่เมื่อพ้นกำหนดหกเดือนนับแต่วันขายทอดตลาดแล้ว เจ้าของไม่มาเรียกคืนให้เงินที่เหลืออยู่นั้นตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๒๔ ในการบังคับค่าอากรที่ค้างชำระ หากกรมศุลกากรได้ดำเนินการตามมาตรา ๒๓ แล้ว ยังไม่ได้รับค่าอากรหรือได้รับไม่ครบถ้วน ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ต้องรับผิดชอบอากรได้ทั่วราชอาณาจักร โดยมีต้องขอให้ศาลออกคำสั่ง

วิธีการยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สิน ให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนวิธีการอายัดให้ปฏิบัติตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรี

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดดังกล่าว ให้หักค่าธรรมเนียม ค่าใช้จ่ายในการยึดและขายทอดตลาด และค่าอากรที่ไม่ได้เสียหรือเสียไม่ครบถ้วน ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของ

ส่วนที่ ๓

การคืนอากร

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการเสียอากรไว้เกินจำนวนที่ต้องเสีย ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ให้อธิบดีมีอำนาจคืนอากรส่วนที่เสียไว้เกินเฉพาะในเหตุที่ได้คำนวณอากรผิดโดยไม่ต้องมีคำร้องขอคืนอากร แต่มีให้สั่งคืนเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ได้นำของเข้ามาในหรือส่งออกภายนอกราชอาณาจักร หรือ

(๒) ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนดสามปีนับแต่วันที่นำของเข้ามาในหรือส่งออกภายนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๖ ในกรณีที่ได้เสียอากรเพื่อส่งของออกภายนอกราชอาณาจักรแล้ว แต่มิได้ส่งของนั้นออกภายนอกราชอาณาจักร ให้ผู้ส่งของออกมีสิทธิยื่นคำร้องขอคืนอากรภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับใบขนสินค้าแล้ว

การยื่นคำร้องขอคืนอากรและการคืนอากรตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ ในกรณีที่ต้องคืนอากรหรือเงินประกันค่าอากรเพราะเหตุที่ได้เรียกไว้เกินจำนวนอันพึงต้องเสียหรือเสียเพิ่ม ให้คืนเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยอัตราร้อยละศูนย์จุดหกสองห้าต่อเดือนของจำนวนเงินที่ต้องคืน โดยไม่คิดทบต้นนับแต่วันที่ได้เสียอากรหรือวางเงินประกันอากรครั้งสุดท้ายจนถึงวันที่มีการอนุมัติให้จ่ายคืน

ในกรณีที่ได้เปลี่ยนการวางประกันอย่างอื่นเป็นการวางเงินประกันภายหลังจากที่ได้นำของออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของออกภายนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้คำนวณดอกเบี้ยสำหรับจำนวนเงินประกันที่ต้องคืนนับแต่วันที่วางเงินประกันครั้งสุดท้ายแทนการวางประกันจนถึงวันที่อนุมัติให้จ่ายคืน

ดอกเบี้ยที่จ่ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง มิให้เกินจำนวนเงินอากรหรือเงินประกันค่าอากรที่ต้องคืน

ในการคำนวณดอกเบี้ยตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง เศษของเดือนให้นับเป็นหนึ่งเดือน และดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายนี้ให้ถือเป็นอากรที่ต้องจ่ายคืน

มาตรา ๒๘ ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว หากส่งของนั้นกลับออกภายนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกภายนอกราชอาณาจักรให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าสำหรับของนั้นภายในสิบส่วนหรือส่วนที่เกินหนึ่งพันบาทของจำนวนที่ได้เรียกเก็บไว้โดยคำนวณตามใบขนสินค้าขาออกแต่ละฉบับ แล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิสูจน์ได้ว่าเป็นของรายเดียวกันกับที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

(๒) ต้องไม่นำของนั้นไปใช้ประโยชน์ในระหว่างที่อยู่ในราชอาณาจักร เว้นแต่การใช้ประโยชน์เพื่อส่งของนั้นกลับออกภายนอกราชอาณาจักร และมีได้เปลี่ยนแปลงสภาพหรือลักษณะแห่งของนั้น

(๓) ได้ส่งของนั้นกลับออกภายนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่นำของนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร และ

(๔) ต้องขอคืนอากรภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของนั้นกลับออกภายนอกราชอาณาจักร

การขอกินอากร การพิสูจน์ของ การส่งของกลับออกไป และการกินอากร ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรและเสียอากรแล้ว เพื่อใช้สำหรับผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใด หากส่งของที่ได้จากการดำเนินการดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้มีสิทธิขอคืนอากรขาเข้าสำหรับของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรนั้น ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องพิสูจน์ได้ว่าได้ผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดด้วยของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร

(๒) ต้องพิสูจน์ได้ว่าของที่นำไปใช้ในการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดนั้นมีปริมาณไม่เกินที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๓) ได้ส่งของที่ได้จากการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่นำของที่ใช้ในการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดเข้ามาในราชอาณาจักร เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่อาจส่งของดังกล่าวออกไปภายในกำหนดหนึ่งปีให้อธิบดีขยายระยะเวลาได้ แต่ต้องไม่เกินหกเดือน และ

(๔) ต้องขอคืนอากรภายในกำหนดหกเดือนนับแต่วันที่ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรเว้นแต่อธิบดีจะขยายระยะเวลาให้แต่ต้องไม่เกินหกเดือน

การขอกินอากร การพิสูจน์ของ การส่งของออกไป และการกินอากร ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๐ ผู้นำของเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อใช้สำหรับผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๒๕ เพื่อส่งออกไปนอกราชอาณาจักรหรือส่งไปเป็นของใช้สิ้นเปลืองในเรือหรืออากาศยานที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร อาจร้องขอต่ออธิบดีวางประกันอย่างหนึ่งอย่างใดแทนการเสียอากรขาเข้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

การคืนประกันที่ผู้นำของเข้าได้วางไว้แทนการเสียอากรตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๑ การโอนของที่ได้จากการผลิต ผสม ประกอบ บรรจุ หรือดำเนินการด้วยวิธีอื่นใดตามมาตรา ๒๕ เข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บนหรือจำหน่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากรตามกฎหมายว่าด้วยพิภคอัตราศุลกากรหรือกฎหมายอื่น ให้ถือว่าเป็นการส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร และเป็นการส่งของออกสำเร็จในเวลาโอนหรือจำหน่ายของนั้น ทั้งนี้ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๕ และมาตรา ๓๐ มาใช้บังคับกับการคืนอากรหรือประกันอย่างอื่นแก่ผู้นำของเข้าโดยอนุโลม

การรับของที่ได้โอนหรือจำหน่ายตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการนำเข้ามาในราชอาณาจักรนับแต่เวลาที่ได้อโอนหรือจำหน่ายของนั้น และให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการนำของเข้ามาใช้บังคับโดยอนุโลม

การโอนของเข้าไปในคลังสินค้าทัณฑ์บน การจำหน่ายของแก่ผู้มีสิทธิได้รับยกเว้นอากร และการรับของดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๔

การวินิจฉัยอากรและการอุทธรณ์การประเมินอากร

มาตรา ๓๒ ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงการคลัง เป็นประธานกรรมการ เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกา อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมสรรพากรอธิบดีกรมสรรพสามิต ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๓๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๒ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปีและอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแทนภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการว่างลง เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงสามสิบวัน จะไม่แต่งตั้งกรรมการแทนก็ได้

ในกรณีที่กรรมการตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ให้กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

มาตรา ๓๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๓๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๓๒ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ
- (๔) เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๓๕ การประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ถ้ามีการพิจารณาในเรื่องที่ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้น ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนนถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๓๖ คณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดขอบเขตการใช้อำนาจของพนักงานศุลกากร
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการตรวจสอบและประเมินอากร
- (๓) วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอากรที่กรมศุลกากรขอความเห็น
- (๔) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะแก่รัฐมนตรีในการจัดเก็บอากร

การกำหนดตาม (๑) และ (๒) เมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้พนักงานศุลกากรปฏิบัติตาม

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากรตาม (๑) ให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๗ ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธิอุทธรณ์การประเมินอากรต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแบบแจ้งการประเมินอากร

การยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๘ การอุทธรณ์การประเมินอากรตามมาตรา ๓๗ ไม่เป็นเหตุทุเลาการเสียอากรตามที่พนักงานศุลกากรประเมินไว้ เว้นแต่ผู้อุทธรณ์ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้รอคำวินิจฉัยอุทธรณ์หรือคำพิพากษาถึงที่สุด

ผู้อุทธรณ์ที่ได้รับอนุญาตให้ทุเลาการเสียอากรตามวรรคหนึ่ง ต้องเสียอากรให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการจำหน่ายอุทธรณ์หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ หรือนับแต่วันได้รับทราบคำพิพากษาถึงที่สุด

ในกรณีที่มิได้คำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสียอากรเพิ่มขึ้น ผู้อุทธรณ์จะต้องเสียอากรภายในกำหนดระยะเวลาเช่นเดียวกับวรรคสอง

มาตรา ๓๙ ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ประกอบด้วย อธิบดีกรมศุลกากรเป็นประธาน กรรมการ ผู้แทนกรมสรรพากร ผู้แทนกรมสรรพสามิต ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีแต่งตั้งข้าราชการในกรมศุลกากรคนหนึ่งเป็นเลขานุการและอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่มีความจำเป็นและรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรอาจกำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์เพิ่มเติมอีกคณะหนึ่งหรือหลายคณะก็ได้ โดยให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ดังกล่าวมีองค์ประกอบตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๙

มาตรา ๔๑ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พนักงานศุลกากรได้รับอุทธรณ์และมีเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการอุทธรณ์นั้นครบถ้วน

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็น คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์อาจขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปอีกได้ แต่ต้องไม่เกินเก้าสิบวัน

มาตรา ๔๒ หากคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ไม่พิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๔๑ วรรคหนึ่ง ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกมีสิทธินำคดีไปฟ้องต่อศาลได้

ในกรณีที่ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนำคดีไปฟ้องต่อศาล ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยกอุทธรณ์ของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกนั้น

มาตรา ๔๓ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมาย

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๓๕ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะอนุกรรมการตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา ๔๕ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือคณะอนุกรรมการตามมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง มีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้อุทธรณ์หรือขอให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำ หรือส่งบัญชีเอกสารหลักฐาน ข้อมูล หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่อุทธรณ์มาแสดงได้ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใด ๆ โดยต้องใช้เวลาแก่บุคคลดังกล่าวไม่น้อยกว่าสิบห้าวันนับแต่วันได้รับหนังสือเรียกหรือวันได้รับแจ้งการร้องขอ

ผู้อุทธรณ์ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยอมให้ถ้อยคำโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ยกอุทธรณ์นั้นเสีย

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ยื่นคำร้องขอถอนอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จำหน่ายอุทธรณ์นั้น

มาตรา ๔๗ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด โดยให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบ

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้อุทธรณ์ไม่พอใจคำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องเป็นคดีต่อศาลภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์ เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะจำหน่ายอุทธรณ์ตามมาตรา ๔๖

มาตรา ๔๙ ให้กรรมการในคณะกรรมการวินิจฉัยอากรศุลกากร กรรมการในคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ และอนุกรรมการในคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์แต่งตั้ง เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓

การนำของเข้าและการส่งของออก

มาตรา ๕๐ การนำของเข้าและการส่งของออกเป็นอันสำเร็จ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การนำของเข้าทางทะเล ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อเรือที่นำของเข้ามานั้นได้เข้ามาในเขตท่า

ที่จะขนถ่ายของขึ้นจากเรือหรือท่าที่มีชื่อส่งของถึง ส่วนการส่งของออกทางทะเล ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จ เมื่อเรือที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากเขตท่าท้ายสุดเพื่อไปจากราชอาณาจักร

(๒) การนำของเข้าทางบก ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อยานพาหนะที่นำของเข้ามานั้นได้เข้ามาถึงเขตด่านพรมแดน ส่วนการส่งของออกทางบก ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อยานพาหนะที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากเขตด่านพรมแดนเพื่อไปจากราชอาณาจักร

(๓) การนำของเข้าทางอากาศ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่ออากาศยานที่นำของเข้ามานั้นได้ถึงสนามบินที่เป็นด่านศุลกากร ส่วนการส่งของออกทางอากาศ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่ออากาศยานที่จะส่งของออกนั้นได้ออกจากสนามบินที่เป็นด่านศุลกากรท้ายสุดเพื่อไปจากราชอาณาจักร

(๔) การนำของเข้าทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อได้เปิดถุงไปรษณีย์ ส่วนการส่งของออกทางไปรษณีย์ ให้ถือว่าเป็นอันสำเร็จเมื่อได้ปิดถุงไปรษณีย์และได้ดำเนินการส่งออกตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้วแต่กรณี โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๑ ก่อนที่จะนำของใดไปจากอารักขาของศุลกากรหรือก่อนที่จะส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักร ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องปฏิบัติให้ครบถ้วนตามพระราชบัญญัตินี้ และตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศุลกากร กับต้องยื่นใบขนสินค้าโดยถูกต้อง และเสียอากรจนครบถ้วนหรือวางประกันไว้

การยื่นใบขนสินค้า การเสียอากร และการวางประกันตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอและอธิบดีเห็นว่ามีความจำเป็นต้องนำของใดออกไปจากอารักขาของศุลกากรหรือต้องส่งของใดออกไปนอกราชอาณาจักรโดยเร่งด่วน อธิบดีมีอำนาจอนุญาตให้นำของนั้นไปจากอารักขาของศุลกากรหรือส่งของนั้นออกไปนอกราชอาณาจักรโดยยังไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าให้สมบูรณ์หรือยังไม่ต้องเสียอากรจนครบถ้วน ทั้งนี้ อธิบดีอาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ร้องขอต้องปฏิบัติตามด้วยก็ได้ และในกรณีที่ต้องเสียอากร ให้ผู้ร้องขอวางประกันค่าอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๕๒ เมื่อนำของเข้ามาในหรือจะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกยื่นใบขนสินค้าต่อพนักงานศุลกากรตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีรายการดังต่อไปนี้

(๑) ชนิดแห่งของ

(๒) ปริมาณ น้ำหนัก และคุณภาพแห่งของ

(๓) ราคาศุลกากร

(๔) ประเทศต้นทางหรือประเทศปลายทาง

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ตรวจสอบรายการที่แสดงไว้ในใบขนสินค้าแล้วเห็นว่ารายการที่แสดงไว้นั้นครบถ้วน ให้พนักงานศุลกากรลงนามรับรองในใบขนสินค้าหรือใช้วิธีการอื่นใดตามที่อธิบดีกำหนดเพื่อรับรองว่ารายการที่ได้แสดงไว้นั้นครบถ้วนแล้ว

มาตรา ๕๓ ของที่นำเข้ามาในราชอาณาจักร หากเป็นของติดตัวผู้โดยสารและมีมูลค่าไม่เกินจำนวนที่อธิบดีประกาศกำหนด ผู้นำของเข้าไม่ต้องยื่นใบขนสินค้าสำหรับของนั้น

ในกรณีที่ของตามวรรคหนึ่งเป็นของที่ต้องเสียอากร ให้ผู้นำของเข้าเสียอากรเมื่อได้สำแดงของดังกล่าวต่อพนักงานศุลกากร หรือเมื่อพนักงานศุลกากรตรวจพบว่าของดังกล่าวเป็นของที่ต้องเสียอากร

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่ผู้นำของเข้าไม่สามารถทำใบขนสินค้าสำหรับของใดได้ เพราะไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับของนั้นทั้งหมด ผู้นำของเข้าอาจยื่นคำขออนุญาตเปิดตรวจของที่อยู่ในอารักขาของศุลกากรนั้นได้ โดยให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

เมื่อครบกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ผู้นำของเข้าได้รับอนุญาตให้เปิดตรวจของตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้นำของเข้ายังไม่ยื่นใบขนสินค้าและไม่เสียอากรหรือวางประกันให้ถูกต้องครบถ้วนภายในกำหนดระยะเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าของที่มีการเปิดตรวจนั้นเป็นของตกค้าง

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่พนักงานศุลกากรเห็นว่ามีปัญหาเกี่ยวกับจำนวนเงินอากรสำหรับของที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากร ให้ผู้นำของนั้นไปยังศุลกากรสถานหรือนำไปเก็บไว้ในที่แห่งใดแห่งหนึ่งที่มีความมั่นคงปลอดภัย เว้นแต่พนักงานศุลกากรและผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกจะตกลงให้เก็บตัวอย่างของไว้เพื่อวินิจฉัยปัญหาดังกล่าว รวมทั้งได้เสียอากรตามจำนวนที่สำแดงไว้ในใบขนสินค้าและได้วางเงินเพิ่มเติมเป็นประกันหรือวางประกันเป็นอย่างอื่นจนครบจำนวนเงินอากรสูงสุดที่อาจต้องเสียสำหรับของนั้น

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ประเมินอากรที่ต้องเสียและแจ้งผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกให้เสียอากรแล้ว ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกต้องเสียอากรตามจำนวนที่ได้รับแจ้งให้ครบถ้วนภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เว้นแต่ในกรณีที่มีการวางเงินประกันตามวรรคหนึ่ง และเงินดังกล่าวคุ้มค่าอากรแล้ว ให้พนักงานศุลกากรเก็บเงินประกันดังกล่าวเป็นค่าอากรตามจำนวนที่ประเมินได้ และให้ถือว่าผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออกได้เสียอากรครบถ้วนแล้ว

มาตรา ๕๖ ให้ผู้ควบคุมยานพาหนะทำการบรรทุกหรือขนถ่ายของหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดเกี่ยวกับของที่นำเข้าหรือของที่จะส่งออกที่ต้องมีพนักงานศุลกากรกำกับในเวลาที่กำหนดในกฎกระทรวง เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ทำการบรรทุกหรือขนถ่ายของดังกล่าวในเวลาอื่นได้

มาตรา ๕๗ การบรรทุกของลงหรือขนขึ้นจากยานพาหนะ การขนถ่ายของ การนำของไปยังที่สำหรับตรวจ การชั่งของ การบรรจุใหม่ นำมารวม คัดเลือก แบ่งแยก ทำเครื่องหมาย และลงเลขหมายหรือการอนุญาตให้กระทำการนั้น หรือการขนถ่ายของไปเก็บในที่สำหรับเก็บจนกว่าจะได้รับมอบไปให้เป็นหน้าที่ของผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก โดยต้องเสียค่าใช้จ่ายของตนเอง

มาตรา ๕๘ การขนถ่ายของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องขนถ่ายในเขตขนถ่ายของเท่านั้น เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากอธิบดีให้ขนถ่ายในสถานที่อื่นได้โดยอธิบดีอาจเรียกให้ผู้นำของเข้าหรือผู้ส่งของออก แล้วแต่กรณี หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่อื่นนั้นวางประกันได้

มาตรา ๕๙ หีบห่อหรือภาชนะบรรจุของที่จะนำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรต้องมีเครื่องหมายหรือเลขหมายกำกับหีบห่อหรือภาชนะบรรจุของนั้น และต้องแสดงเครื่องหมายหรือเลขหมายนั้นไว้ในเอกสารที่เกี่ยวกับของนั้นด้วย

มาตรา ๖๐ ของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ตามมาตรา ๕๐ (๔) ให้บุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการนำเข้าหรือส่งออกแสดงรายการเกี่ยวกับของนั้น

ในกรณีที่มีความผิดเกิดขึ้นกับการนำของเข้าหรือส่งของออกตามวรรคหนึ่ง ให้ความรับผิดชอบและโทษนั้นตกแก่บุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ผู้มีชื่อที่จะรับของอันนำเข้ามาหรือผู้รับของ สำหรับการนำของเข้า หรือ

(๒) ผู้ส่งของอันจะส่งออกไปหรือผู้นำของส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์ สำหรับการส่งของออก

มาตรา ๖๑ ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๔๒ มาตรา ๒๔๓ มาตรา ๒๔๔ และมาตรา ๒๔๕

มาใช้บังคับกับของที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรทางไปรษณีย์ด้วย

มาตรา ๖๒ พนักงานศุลกากรอาจตรวจห่อพัสดุไปรษณีย์ที่นำเข้ามาในหรือจะส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้

ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัย พนักงานศุลกากรอาจกักจดหมายหรือห่อพัสดุไปรษณีย์ไว้ได้จนกว่าผู้จะส่งของออกไปหรือผู้นำของส่ง หรือผู้มีชื่อที่จะรับของหรือผู้รับของ ได้แสดงต่อพนักงานศุลกากรว่าไม่มีของต้องห้าม ของต้องกักตัก หรือของที่ยังมิได้เสียอากรในจดหมายหรือในห่อพัสดุนั้น

มาตรา ๖๓ ผู้นำของเข้า ผู้ส่งของออก ผู้ขนส่ง และบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องตามที่อธิบดีประกาศกำหนด มีหน้าที่เก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวกับของที่กำลังผ่านหรือได้ผ่านพิธีการศุลกากรเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับแต่วันที่นำของเข้าหรือส่งของออก

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเลิกประกอบกิจการ ให้บุคคลดังกล่าวหรือผู้ชำระบัญชีเก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลดังกล่าวไว้ต่อไปอีกสองปีนับแต่วันเลิกประกอบกิจการ

การเก็บและรักษาบัญชี เอกสาร หลักฐาน และข้อมูลตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ส่วนที่ ๑

การนำเข้าและการส่งของออกทางทะเล

มาตรา ๖๔ เรือที่เข้ามาในราชอาณาจักรเว้นแต่เรือของทางราชการ ให้นายเรือมีหน้าที่ทำ รายงานเรือเข้าและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือและแสดงใบทะเบียนเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบ

การทำรายงานเรือเข้าและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

ในกรณีที่เรือตามวรรคหนึ่งมาถึงท่าที่เป็นด่านศุลกากร และมีของจากต่างประเทศอยู่ในเรือและประสงค์จะส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร หรือมีของที่จะขนขึ้น ณ ที่อื่นภายในราชอาณาจักรนายเรือต้องแถลงข้อความเกี่ยวกับของนั้นไว้ในรายงานเรือเข้าด้วย

มาตรา ๖๕ ให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งห้ามเคลื่อนย้ายของในเรือที่มีได้แสดงไว้ในรายงานเรือเข้าจนกว่าจะได้รับรายงานที่ถูกต้องจากนายเรือหรือจนกว่านายเรือจะได้อธิบายเหตุผลที่ไม่สามารถแสดงของดังกล่าวไว้ในรายงานเรือเข้าได้

มาตรา ๖๖ ถ้านายเรือได้รายงานต่อพนักงานศุลกากรว่า ตนไม่ทราบว่าจะอยู่ที่อยู่ในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุที่บรรจุทุกมาในเรือนั้นเป็นสิ่งใด พนักงานศุลกากรจะสั่งให้เปิดหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นออกเพื่อ

ตรวจสอบก็ได้ และหากปรากฏว่าในหีบห่อหรือภาชนะบรรจุนั้นมีของต้องห้าม ให้ยึดของนั้นไว้เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย

มาตรา ๖๗ เรือที่เดินทางมาจากต่างประเทศเมื่อมาถึงเขตท่าต้องหยุดลอยลำ ณ ด้านตรวจที่กำหนดไว้ และให้นายเรือมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) อำนวยความสะดวกแก่พนักงานศุลกากรในการที่จะขึ้นบนเรือและเข้าไปในเรือ
- (๒) ทอดสมอเรือ เมื่อพนักงานศุลกากรสั่ง
- (๓) ตอบคำถามใด ๆ ของพนักงานศุลกากรเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร การเดินทาง และลักษณะแห่งของในเรือ
- (๔) รายงานเกี่ยวกับอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดอันมีอยู่ในเรือและให้ส่งมอบอาวุธปืนและกระสุนปืนแก่พนักงานศุลกากรกำกับด้านตรวจ เมื่อพนักงานศุลกากรสั่งให้ส่งมอบ สำหรับดินปืนและวัตถุระเบิดให้ส่งมอบแก่พนักงานศุลกากรซึ่งได้รับมอบหมายเฉพาะเพื่อการนั้น
- (๕) จัดที่พักบนเรือให้แก่พนักงานศุลกากรตามสมควร
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามคำสั่งอันสมควรของพนักงานศุลกากรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการทางศุลกากร

มาตรา ๖๘ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสิบวันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากรหากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ หรือผู้นำของเข้ามิได้ดำเนินการยื่นใบขนสินค้าหรือมิได้ดำเนินการเพื่อให้พนักงานศุลกากรตรวจของหรือส่งมอบของไป โดยถูกต้อง พนักงานศุลกากรอาจสั่งให้มีการนำของนั้นมาเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด โดยให้นายเรือหรือผู้นำของเข้าเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเคลื่อนย้ายและเก็บรักษาของดังกล่าว

พนักงานศุลกากรจะอนุญาตให้คืนของที่นำมาเก็บไว้ตามวรรคหนึ่งให้แก่ผู้นำของเข้าได้ต่อเมื่อมีการชำระค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวแก่นั้นเสร็จสิ้นแล้ว

มาตรา ๖๙ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาสิบเอ็ดวันนับแต่เรือมาถึงเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากรหากนายเรือมิได้ดำเนินการขนของขึ้นจากเรือให้แล้วเสร็จ พนักงานศุลกากรมีอำนาจสั่งกักเรือลำดังกล่าวไว้ได้จนกว่านายเรือจะได้นำของขึ้นจากเรือจนหมด โดยนายเรือต้องชำระค่าใช้จ่ายในการเฝ้ารักษาของดังกล่าว รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นอันพึงมีด้วย

อธิบดีอาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่งได้ หากนายเรือได้แสดงหลักฐานอันสมควรว่าการชักช้านั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

มาตรา ๗๐ ห้ามมิให้ขนของที่จะส่งออกบรรทุกลงในเรือลำใดจนกว่าพนักงานศุลกากรได้ออกใบปล่อยเรือเข้าให้แก่เรือนั้น เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ขนของบรรทุกลงในเรือนั้นได้ก่อนที่จะได้รับใบปล่อยเรือเข้าเข้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๑ เรือลำใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรจากท่าที่เป็นด่านศุลกากร เว้นแต่เรือของทางราชการจะต้องได้รับใบปล่อยเรือออก โดยให้นายเรือมีหน้าที่ทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือต่อพนักงานศุลกากรเพื่อตรวจสอบ

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานเรือออกแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าวเป็นใบปล่อยเรือขาออกการทำ รายงานเรือออกและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๒ ถ้าเรือที่ได้รับใบปล่อยเรือขาออกแล้วได้ออกจากท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งหนึ่ง ไปยังท่าที่เป็นด่านศุลกากรแห่งอื่นในราชอาณาจักร ให้นายเรือทำรายงานเรือออกและยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือที่บรรทุกขึ้นเรือนั้นต่อพนักงานศุลกากรประจำท่าที่เป็นด่านศุลกากรนั้น พร้อมทั้งแนบใบปล่อยเรือขาออกที่ออกให้ภายหลังติดไว้กับใบปล่อยเรือฉบับแรก และต้องทำเช่นนี้ต่อไปทุก ๆ ท่าที่เป็นด่านศุลกากรจนกว่าจะได้รับใบปล่อยเรือขาออกท้ายสุดออกนอกราชอาณาจักร

เมื่อพนักงานศุลกากรได้ลงลายมือชื่อรับรองในรายงานเรือออกแล้ว ให้ถือว่ารายงานดังกล่าวเป็นใบปล่อยเรือขาออกของท่าที่เป็นด่านศุลกากรนั้น เพื่อให้เรือเดินทางออกนอกราชอาณาจักรได้

การทำ รายงานเรือออกและการยื่นบัญชีสินค้าสำหรับเรือตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๗๓ ในกรณีที่มีการส่งมอบอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดไว้แก่พนักงานศุลกากรตามมาตรา ๖๗ (๔) เมื่อเรือลำนั้นจะออกจากเขตท่าที่เป็นด่านศุลกากร ให้คืนของดังกล่าวแก่นายเรือ

มาตรา ๗๔ เรือทุกลำเมื่อเดินทางผ่านด่านตรวจของกรมศุลกากรเพื่อออกสู่ทะเลต้องลดความเร็วลง และให้พนักงานศุลกากรมีอำนาจเรียกให้นายเรือตอบคำถามเกี่ยวกับชื่อเรือและสถานที่ที่จะเดินทางไปได้

มาตรา ๗๕ เมื่อพ้นกำหนดสิบสี่วันนับแต่วันที่เริ่มบรรทุกของขาออกลงในเรือ ไม่ว่าจะบรรทุกของลงในเรือครบถ้วนแล้วหรือไม่ แต่เรือยังอยู่ในเขตท่า พนักงานศุลกากรอาจเรียกค่าธรรมเนียมสำหรับการประจำการในเรือนั้นได้

อธิบดีอาจยกเว้นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งได้ หากนายเรือได้แสดงหลักฐานอันสมควรว่าการชักช้านั้นเกิดจากเหตุสุดวิสัยหรือเหตุอื่นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้

พนักงานศุลกากรอาจกักเรือที่บรรทุกของตามวรรคหนึ่งไว้ได้จนกว่านายเรือจะได้ชำระค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการกักเรือนั้น

มาตรา ๗๖ ในกรณีที่ผู้ส่งของออกได้ยื่นใบขนสินค้าขาออกตามมาตรา ๕๑ ต่อพนักงานศุลกากรแล้ว แต่มิได้นำของนั้นบรรทุกลงในเรือให้แล้วเสร็จก่อนเรือออก ให้ผู้ส่งของออกแจ้งเหตุที่ไม่สามารถนำของนั้นบรรทุกลงในเรือให้แล้วเสร็จต่อพนักงานศุลกากรภายในกำหนดสามวันนับแต่วันที่เรือออกจากท่า โดยให้พนักงานศุลกากรบันทึกเหตุดังกล่าวไว้ในใบขนสินค้านั้น และให้นำของที่ยังมิได้บรรทุกลงในเรือนั้นไปเก็บไว้ในสถานที่ที่พนักงานศุลกากรกำหนด ทั้งนี้ ให้ผู้ส่งของออกเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเก็บของดังกล่าว

ให้ผู้ส่งของออกดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งกับของที่เก็บไว้ตามวรรคหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ขอรับของคืนภายในกำหนดสามวันนับแต่วันที่ได้อ้างเหตุต่อพนักงานศุลกากร หรือ

(๒) ส่งของออกไปนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดยี่สิบเอ็ดวันนับแต่วันที่เรือลำที่ระบุไว้ในใบขนสินค้าครั้งแรกออกจากท่า

ในกรณีที่ปรากฏว่าของนั้นได้ทำทัณฑ์บนหรือมีประกัน หากผู้ส่งของออกไม่ดำเนินการตามข้อ